

22.04.2016

Подальше згортання наукоємних галузей та проектів загрожує деградацією економіки

В Україні втрачаються можливості випуску наукомісткого, технічно складного продукту. До цього призводить відсутність державної політики з розвитку інноваційного потенціалу, підтримки молодих науковців, стартапів, пов'язаних із новими технологіями. Науково-інноваційний сектор в державі фінансується на рівні всього 0,2 % ВВП, у той час як у світі загальноприйнято вважати показник нижче 0,5 % ознакою його деградації. На цьому наголосили учасники спільного засідання Антикризової ради громадських організацій та УСПП ([Український союз промисловців та підприємців](#)).

«Щоб подолати кризу та стати економічно сильними, нам потрібно опиратися на власний потенціал: ресурсний та інтелектуальний. Непрозора валютно-курсова політика, недоступність кредитів, адміністративний, фіскальний тиск на підприємства ІТ-галузі, відсутність будь-яких спеціальних заходів підтримки зв'язку науки та виробництва призводять до “відтоку мізків” за кордон та виведення туди ж бізнес-активів. І така тенденція поглиблюється», – наголошує президент УСПП, голова Антикризової ради громадських організацій А. Кінах.

Його думку підтверджує голова Української федерації вчених В. Семиноженко. За його даними, чимало вітчизняних молодих науковців виїжджає наразі до Китаю, де створені всі умови для залучення талановитих вчених – заробітна плата, лабораторії, обладнані за останнім словом науки.

Учасники засідання переконані, що держава повинна підтримати науково-практичний сектор та звернути увагу на проблеми в ньому. Цього тижня (19 квітня. – *Ред.*) близько тисячі вчених Національної академії наук вже мітингували під стінами парламенту. Адже фінансування НАН України у держбюджеті на 2016 р. скорочено на 19 %.

«Україна за кількістю вчених в 5–6 разів програє країнам ЄС і скочується до рівня Молдови або Албанії», – кажуть в НАН України. У той самий час у розвинутих країнах цей показник навпаки зростає. Якщо в Україні наукових співробітників наразі трохи менше 20 тис., то в Німеччині, наприклад, більше 25 тис. тільки молоді, що отримали гранти і працюють над власними проектами.

«Країна, що має потужності і кваліфікованих спеціалістів, щоб бути ракетобудівною державою, із розвиненим промисловим комплексом, ІТ-сферою тощо – ризикує скотитися до сировинної примітивної економіки. І

що найбільш прикро – через власне небажання консолідувати свій потенціал задля розвитку», – каже А. Кінах.

УСПП та Антикризова рада громадських організацій пропонують у розробленій спільно із експертами, бізнесом програмі невідкладних заходів низку ініціатив для виправлення ситуації. Сюди належить створення національних фондів для фінансування найбільш вдалих науково-технічних розробок, передбачення різноманітних податкових пільг для підприємств, що впроваджують чи розвивають інноваційну складову у виробництвах.

Також пропонується забезпечити повноцінну участь України як асоційованого члена в реалізації рамкової програми ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», що створить стимул для реформ в цьому секторі та призупинить процес відтоку кваліфікованих кадрів. Наступним кроком може стати створення за галузевим принципом потужних науково-виробничих структур, що об'єднані спільним ринком, з подальшим утворенням відповідних комплексів. Вони могли б працювати за принципом взаємодоповнення, що значно б активізувало діяльність відразу багатьох підприємств та інституцій.

Ці та інші пропозиції викладені в Антикризовій програмі невідкладних заходів, що пропонується діловою спільнотою новому уряду в основу розроблення економічної стратегії на найближчі два роки.